

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право
кваліфікація: доктор філософії з права
освітньо-наукова програма «ПРАВО»

Укладач: Ткалич Максим Олегович, кандидат юридичних наук, доцент

Погоджено з
Гарантом освітньої програми

Т.О. Коломоєць

Погоджено з
навчально-методичним відділом

Л.О. Нестеренко

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри цивільного права
Протокол № 1 від " 01 " вересня 2020 р.
Завідувач кафедри

Д.О. Єрмоленко

Ухвалено науково-методичною радою
юридичного факультету
Протокол № 1 від " 08 " вересня 2020 р.
Голова науково-методичної ради
юридичного факультету

І.В. Єна

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Галузь знань Право	Кількість кредитів 3	Обов'язкова/вибіркова	
		Цикл дисциплін	
Спеціальність 081-Право	Загальна кількість годин 90	Семестр	
Предметна спеціалізація		1	2
		Лекції	
Освітньо-професійна програма Право	Змістовних модулів 4	14 год.	14 год.
		Практичні (семінарські) заняття -	
Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)	Кількість поточних контрольних заходів	Год.	Год.
		Самостійна робота	
		30 Год.	32 Год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен / залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом дисципліни є різноманітні проблеми правового регулювання відносин у сфері фізичної культури і спорту. Спорт став важливою складовою життєдіяльності сучасного суспільства, фактором збереження та покращення здоров'я населення, а також найбільшим видовищним явищем. Ця галузь поєднує в собі риси, характерні як для міжнародного, так і для внутрішньодержавного права; містить норми різних галузей права і правових інститутів. Складний характер юридичної природи відносин у сфері фізичної культури і спорту, його нормативно-правової системи обумовлює міждисциплінарний характер навчальної дисципліни «Проблеми правового регулювання відносин у сфері фізичної культури і спорту».

Дисципліна «Проблеми правового регулювання відносин у сфері фізичної культури і спорту» є дисципліною за вибором в рамках підготовки майбутніх фахівців у галузі спорту і юридичного забезпечення спортивної діяльності.

Вивчення дисципліни передбачає, що майбутній фахівець, який обрав вивчення даного навчального курсу, змушений буде звернутися, практично, до всіх основних галузей права: цивільного, конституційного, адміністративного, цивільного процесу, міжнародного публічного і приватного, трудового, права соціального захисту, фінансового, податкового і кримінального права. Програма дисципліни орієнтує здобувачів на активну самостійну контрольовану роботу.

Внаслідок вивчення дисципліни здобувач має набути такі компетентності:

- здатність аналізувати, контекстуалізувати та інтерпретувати правові доктрини та нормативно-правові джерела інформації;
- здатність використовувати доказовий інструментарій в процесі аргументації та вироблення авторського підходу до вирішення фахового завдання в контексті наукового правового дослідження;
- здатність планувати та здійснювати актуальні публічно-правові та приватно-

правові дослідження, що мають інноваційний потенціал, як на запити стейкхолдерів, так і з урахуванням прогностичних пріоритетів розвитку сучасної правової науки;

- здатність здійснювати соціологічний, статистичний аналіз інформації з різних джерел, документів для вирішення завдань наукового правового дослідження;
- здатність до нормопроектної діяльності, вдосконалення доктринальних інтерпретацій та розробки концепцій розвитку профільного галузевого законодавства;
- здатність до формулювання наукового правового завдання та побудови робочої гіпотези і перевірки її відповідності потребам державотворення та правотворення;
- здатність збирати, досліджувати та оцінювати правові джерела інформації (нормативно-правові акти, ненормативні правові акти, судову адміністративну практику, рішення ЄСПЛ, soft law та ін.) в т.ч. за допомогою сучасних інформаційних технологій;
- здатність кваліфіковано відобразити результати правових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих у фахових виданнях, в т.ч. які внесені до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science та ін.);
- здатність викладати юридичні дисципліни з використанням сучасних освітніх методів та педагогічних технологій;
- здатність здійснювати компаративний аналіз зарубіжного досвіду (в т.ч. країн ЄС) нормотворення та правозастосування у вирішенні теоретичних та практичних проблем правової науки з урахуванням зовнішньополітичного курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію;
- здатність формулювати та обґрунтовувати висновки, пропозиції та рекомендації правового дослідження, генерувати прогностичні ідеї розвитку юридичної науки.

Мета дисципліни «Проблеми правового регулювання відносин у сфері фізичної культури і спорту» полягає в ознайомленні здобувачів з походженням, сутністю, сучасним станом і тенденціями розвитку спортивного права, практичними і теоретичними проблемами правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту, а також у формуванні навичок застосування норм спортивного законодавства та локальних норм спортивних організацій в практичній діяльності, на основі змісту і практики застосування джерел спортивного законодавства в Україні і за кордоном, залученні здобувачів у процес проведення комплексного теоретико-правового. Навчальну дисципліну введено для цілей підготовки фахівців в одній із сфер людської життєдіяльності, що найбільш динамічно розвивається – сфері фізичної культури і спорту. Необхідність викладання курсу обумовлена значним попитом на фахівців в області правового регулювання спортивної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких програмних **компетентностей** (ІК, СК) та програмних результатів навчання (ПРН):

Заплановані освітньо-науковою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики. СК-4 Здатність здійснювати соціологічний, статистичний аналіз інформації з різних джерел, документів для вирішення завдань наукового правового дослідження СК-5 Здатність до нормопроектної діяльності, вдосконалення доктринальних інтерпретацій та розробки концепцій розвитку профільного галузевого законодавства.	Усне опитування; Вирішення практичних кейсів; Тестовий контроль (в т.ч. із застосуванням електронної платформи забезпечення навчання MOODLE) Робота в малих групах;

СК-7 Здатність збирати, досліджувати та оцінювати правові джерела інформації (нормативно-правові акти, ненормативні правові акти, судову адміністративну практику, рішення ЄСПЛ, soft law та ін.) в т.ч. за допомогою сучасних інформаційних технологій. СК-8 Здатність кваліфіковано відобразити результати правових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих у фахових виданнях, в т.ч. які внесені до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science та ін.). СК-10 Здатність здійснювати компаративний аналіз зарубіжного досвіду (в т.ч. країн ЄС) нормотворення та правозастосування у вирішенні теоретичних та практичних проблем правової науки з урахуванням зовнішньополітичного курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію. СК-11 Здатність формулювати та обґрунтовувати висновки, пропозиції та рекомендації правового дослідження, генерувати прогностичні ідеї розвитку юридичної науки. ПРН-12 Уміти здійснювати соціологічний, статистичний аналіз інформації з різних джерел, документів для вирішення завдань наукового правового дослідження ПРН-13 Уміти здійснювати нормопроектну діяльність, вдосконалювати доктринальні інтерпретації та розробки концепцій розвитку профільного галузевого законодавства ПРН-15 Уміти досліджувати та оцінювати правові джерела інформації (нормативно-правові акти, ненормативні правові акти, судову адміністративну практику, рішення ЄСПЛ, soft law та ін.) в т.ч. за допомогою сучасних інформаційних технологій. ПРН-16 Уміти здійснювати компаративний аналіз зарубіжного досвіду (в т.ч. країн ЄС) нормотворення та правозастосування у вирішенні теоретичних та практичних проблем правової науки з урахуванням зовнішньополітичного курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію ПРН-18 Уміти кваліфіковано відобразити результати правових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих у фахових виданнях, в т.ч. які внесені до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science та ін.). ПРН-19 Уміти формулювати та обґрунтовувати висновки, пропозиції та рекомендації правового дослідження, генерувати прогностичні ідеї розвитку юридичної науки.	Завдання творчого характеру; Ділові ігри; Правниче моделювання; Письмовий контроль (поточний та підсумковий) Завдання творчого характеру;
---	--

Основні **міждисциплінарні зв'язки** вибіркова дисципліна (ВД-1) «Проблеми правового регулювання відносин у сфері фізичної культури і спорту» має з такими обов'язковими та вибічковими компонентами освітньо-наукової програми: «Практичний курс іноземної мовивикладача-дослідника» (ОК 1), «Дослідницько-інноваційна діяльність» (ОК 4), «Методологічні традиції та перспективні тенденції розвитку приватного права» (ОК 11), «Адаптація вітчизняної правової системи до права ЄС» (ОК 13), «Актуальні проблеми загальної теорії права» (ВД 2), «Правова глобалістика» (ВД 2), «Правова компаративістика» (ВД 2).

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Спортивне право: поняття і сутність

Тема 2. Управління фізичною культурою та спортом в Україні

Тема 3. Спортивні правовідносини

Тема 4. Юридичні особи

Тема 5. Фізичні особи

Тема 6. Об'єкти спортивних відносин

Тема 7. Соціальний захист спортсменів

Тема 8. Спортивні нагороди

Тема 9. Договори в спорті

Тема 10. Спортивно-технічна інфраструктура

Тема 11. Юридична відповідальність

Тема 12. Спортивні спори

Тема 13. Підготовка спортсменів

Тема 14. Спортивні відносини в іноземних країнах

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма

розділів і тем	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	сем./пр./ лаб. (обрати вид занять відповідно до навчального плану)	сам. роб.		л	сем./пр./ лаб. (обрати вид занять відповідно до навчального плану)	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Назва								
Тема 1. Спортивне право: поняття і сутність	2	2		4	8			
Тема 2. Управління фізичною культурою та спортом в Україні	2	2		4	8			
Тема 3. Спортивні правовідносини	2	2		4	8			
Тема 4. Юридичні особи	2	2		4	8			
Тема 5. Фізичні особи	2	2		4	8			
Тема 6. Об'єкти спортивних відносин	2	2		4	8			
Тема 7. Соціальний захист спортсменів	2	2		4	8			
Тема 8. Спортивні нагороди	2	2		6	10			
Тема 9. Договори в спорті	2	2		4	8			
Тема 10. Спортивно-технічна інфраструктура	2	2		6	10			
Тема 11. Юридична відповідальність	2	2		4	8			
Тема 12. Спортивні спори	2	2		4	8			
Тема 13. Підготовка спортсменів	2	2		6	10			
Тема 14. Спортивні відносини в іноземних країнах	2	2		4	8			
Усього годин	28	28		62	90			

5. Теми лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Спортивне право: поняття і сутність	2
2	Тема 2. Управління фізичною культурою та спортом в Україні	2

3	Тема 3. Спортивні правовідносини	2
4	Тема 4. Юридичні особи	2
5	Тема 5. Фізичні особи	2
6	Тема 6. Об'єкти спортивних відносин	2
7	Тема 7. Соціальний захист спортсменів	2
8	Тема 8. Спортивні нагороди	2
9	Тема 9. Договори в спорті	2
10	Тема 10. Спортивно-технічна інфраструктура	2
11	Тема 11. Юридична відповідальність	2
12	Тема 12. Спортивні спори	2
13	Тема 13. Підготовка спортсменів	2
14	Тема 14. Спортивні відносини в іноземних країнах	2
Разом		28

6. Теми практичних (семінарських/лабораторних) занять

(обрати вид занять відповідно до навчального плану)

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	...	...
2	...	...
Разом		...

7. Самостійна робота

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Спортивне право: поняття і сутність	4
2	Тема 2. Управління фізичною культурою та спортом в Україні	4
3	Тема 3. Спортивні правовідносини	4
4	Тема 4. Юридичні особи	4
5	Тема 5. Фізичні особи	4
6	Тема 6. Об'єкти спортивних відносин	4
7	Тема 7. Соціальний захист спортсменів	4
8	Тема 8. Спортивні нагороди	6
9	Тема 9. Договори в спорті	4
10	Тема 10. Спортивно-технічна інфраструктура	6
11	Тема 11. Юридична відповідальність	4
12	Тема 12. Спортивні спори	4
13	Тема 13. Підготовка спортсменів	6
14	Тема 14. Спортивні відносини в іноземних країнах	4
Разом		62

Індивідуальне завдання

(при наявності)

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль передбачає такі **теоретичні** завдання (**max 60 балів**):

- Усне опитування і коротке тестування (*max 5 балів*).
- 2 Контрольні роботи за пройденим матеріалом (*max 15 балів*).
- Розв'язання кейсових практичних завдань (*max 5 балів*).
- Публічний виступ з актуального питання або для захисту реферату (*max 5 балів*).

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

Усна відповідь на заліку (тах 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (тах 10 балів) й практичного (тах 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle:

https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/17841/mod_resource/content

Максимальний результат виконання залікового завдання оцінюється в 20 балів:

20 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

19 – 15 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабе знання додаткової літератури.

14 – 10 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

9 – 5 балів передбачає неповні знання здобувача основної літератури; здобувач лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

4 - 1 балів ставиться, коли здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли здобувач не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

Написання тез доповідей на науково-практичну конференцію або підготовка презентації. Тема презентації обирається впродовж перших двох місяців семестру та погоджується з викладачем. Опублікування тез доповідей на науково-практичній конференції або підготовка презентації оцінюється в 20 балів.

Примітка: розробляючи систему накопичення балів, слід урахувати, що здобувачам бали виставляються за виконані практичні завдання (**вміння**) та за засвоєння певного обсягу теоретичного матеріалу (**знання**). І поточний, і підсумковий контроль має містити заходи, що діагностують теоретичний та практичний рівні засвоєння здобувачами навчального матеріалу дисципліни.

Оскільки ЄКТС передбачає накопичення балів протягом вивчення курсу, то слід урахувати проведення контрольних заходів із розрахунку – мінімум 1 захід на 0,5 кредиту.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	

E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Спортивне право: Навчальний посібник / За загальною редакцією Харитонova Є. О. Одеса: Фенікс, 2019. 330 с.
2. Спорт і право: Навчальний посібник / За загальною редакцією Харитонova Є. О. Одеса: Юридична література, 2019. 68 с.
3. Спортивне право: актуальні проблеми: колективна монографія / За загальною редакцією Харитонova Є. О. Одеса: Юридична література, 2018. 240 с.
4. Апаров А.М. Спортивне право України : навчальний посібник / А.М. Апаров. – К.: Істина, 2012 – 518 с.
5. Lex Sportiva: What is Sports Law? Editors: Siekmann, Robert C.R., Soek, Janwillem. ASSER International Sports Law Series. 2012. 391 p.

Додаткова:

1. Ткалич М. О. Правова характеристика спортивних трансферів. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2016. № 3. С. 129-135. (Index Copernicus).
2. Ткалич М. О. До питання про місце спортивного права в системі права: досвід країн Європейського союзу та США. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2017. № 4. С. 40-44. (Index Copernicus).
3. Ткалич М. О. MODERN SPORT AS A SPERE OF PRIVARE LAW REGULATION. Вісник Академії правових наук України. 2018. № 4. С. 158-170. (Index Copernicus).
4. Ткалич М. О., Толмачевська Ю. О. ESPORT: PROBLEMS OF LEGAL REGULATION. ВІСНИК АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ. 2018. № 4. С. 89-100. (Index Copernicus).
5. Ткалич М. О. Концепция спортивного частного права в отраслевой системе права Украины. Спортивное право в Республике Беларусь. Сборник статей. Минск 2018.. 2018. № 8. С. 127-135.
6. Ткалич М. О. Спортивные клубы как основа институциональной системы спорта в Украине. Legea si viata. 2019. № 9/2(333). С. 143- 147.
7. Tkalych M. Current State and Prospects of Development of the Sports System of Ukraine: Legal Aspects (Estado actual y perspectivas de desarrollo del sistema

deportivo de Ucrania: aspectos legales). Retos. 2020. № 38. С. 385-389. URL: <https://recyt.fecyt.es/index.php/retos/article/view/76997>.

8. Tkalych M. To The Peculiarities of Legal and Non-Legal Regulation of Social Relations in the Field of Sport. Retos. 2020. № 41. С. 131-137. URL: <https://recyt.fecyt.es/index.php/retos/article/view/84178/62960>.

9. Tkalych M. Combating Corruption in Sport: Legal Aspect. Retos. 2021. № 41. С. 746-755. URL: <https://recyt.fecyt.es/index.php/retos/article/view/84178/62960>

10. Foster, K. Global Sports Law Revisited / K. Foster // Entertainment and Sports Law Journal. – 2019. – № 17 (4). – P. 1–14

Інформаційні ресурси:

Система інформаційно-правового забезпечення ЛІГА: ЗАКОН

Верховна Рада України: офіційний веб-портал URL:: <http://portal.rada.gov.ua/>

Урядовий портал: єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL:: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського URL:: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Всеукраїнський юридичний портал URL: <http://jurconsult.net.ua/>

Національна академія правових наук України URL:: <http://www.apnu.kharkiv.org/>

Інститут законодавства Верховної Ради України URL: <http://instzak.rada.gov.ua/instzak/control/uk/index>

Примітка: Рекомендована література складається на основі картки забезпеченості дисципліни (картка оновлюється 1 раз на 5 років), підписаної викладачем, завідувачем кафедри та співробітником бібліотеки. До основної літератури відносять підручники, навчальні і навчально-методичні посібники, курси (конспекти) лекцій, методичні рекомендації тощо. Монографії, дисертації, наукові статті і збірники, періодичні видання тощо відносять до додаткової літератури.

Література оформлюється відповідно до вимог ДСТУ 7.1:2006 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.znu.edu.ua/site/obyavlenia/DSTU_7-1_2006-Bibliografichnuy_zapus.pdf

Погоджено

з навчальним відділом

« _____ » _____

Примітки. 1. Робочі програми навчальних дисциплін розробляються і затверджуються на 5 років.

2. Один оригінальний варіант робочої програми **обов'язково!!!** зберігається в навчальному відділі (разом із програмою до навчального відділу необхідно принести оновлену **картку забезпеченості навчальною літературою дисципліни**).

3. Після затвердження електронні версії робочих програм у форматі **.pdf** розміщуються в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ (Moodle) і надсилаються до бюро з навчально-методичної роботи на ел. адресу: **bnmr.vnr@znu.edu.ua**

4. Поточні зміни до робочої програми (уточнення видів контролю і системи накопичення балів; структури дисципліни; тем лекційних, семінарських/практичних/лабораторних; самостійної роботи тощо, вносяться щорічно до початку нового навчального року і затверджуються на засіданні кафедри (дата та номер протоколу засідання кафедри вносяться у додаток до робочої програми). Про всі внесені зміни до робочої програми навчальної дисципліни необхідно ознайомити навчальний відділ (до бюро з навчально-методичної роботи слід принести роздруковані аркуші зі змінами і додаток із номером протоколу, переліком внесених змін та оригінальним підписом завідувача кафедри).

5. Перегляд змісту робочої програми та її перезатвердження **протягом місяця** є обов'язковим у таких випадках:

- завершення п'ятирічного терміну затвердження;
- затвердження нових стандартів вищої освіти;
- затвердження нової редакції освітньо-професійної програми;

Додаток

Доповнення та зміни до робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]
